Z prac samorządu rolniczego

Konieczne jest ujednolicenie przepisów

Zarząd Krajowej Rady Izb Rolniczych, po przeanalizowaniu zasad *Programu pomocy dla rolników i producentów rolnych, którzy ponieśli szkody w gospodarstwach rolnych lub działach specjalnych produkcji rolnej spowodowane wystąpieniem w 2015 r. suszy*, wystąpił do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi o wprowadzenie korekty do niniejszego dokumentu.

W załączniku do uchwały Rady Ministrów z dnia 31 sierpnia 2015 r. nr 147/2015 znajduje się postanowienie: *„Wysokość pomocy finansowej będzie pomniejszona o 50%, w przypadku gdy co najmniej 50% powierzchni upraw rolnych, z wyłączeniem łąk i pastwisk, w gospodarstwie rolnym lub dziale specjalnym produkcji rolnej nie było w 2015 r. ubezpieczanych od wystąpienia co najmniej jednego z następujących ryzyk: suszy, gradu, deszczu nawalnego, ujemnych skutków przezimowania, przymrozków wiosennych, powodzi, huraganu, pioruna, obsunięcia się ziemi lub lawiny”*.

Natomiast ustawa z dnia 7 lipca 2005 r. o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich (Dz.U. z 2015 r. poz. 577 z późn. zm.) nakłada na rolnika wymóg ubezpieczenia co najmniej 50% powierzchni następujących upraw: zbóż, kukurydzy, rzepaku, rzepiku, chmielu, tytoniu, warzyw gruntowych, drzew i krzewów owocowych, truskawek, ziemniaków, buraków cukrowych lub roślin strączkowych (art. 10 c, ust. 2 w związku z art. 3, ust. 1, pkt 1 tej ustawy).

Jakkolwiek katalog upraw zawartych w ustawie jest szeroki, jednak nie obejmuje wszystkich upraw rolnych z wyłączeniem łąk i pastwisk, o których mowa w załączniku do uchwały Rady Ministrów z dnia 31 sierpnia 2015 r. Między innymi brakuje tu takich roślin, jak koniczyna, lucerna czy zioła.

Skoro zatem przepisy prawa nie nakładają na rolników obowiązku ubezpieczenia takich upraw jak koniczyna, lucerna czy zioła, to rolnicy nie mogą być karani, w razie wystąpienia suszy, pozbawieniem ich 50% pomocy dla całego gospodarstwa. Prowadzi to bowiem do sytuacji, w której tacy rolnicy nie dość, że ponieśli bardzo wysokie szkody spowodowane suszą, to jeszcze otrzymają niższą pomoc, pomimo że żadnych przepisów nie naruszyli.

Zarząd KRIR wnioskuje o niezwłoczne ujednolicenie powyższych przepisów przez dostosowanie zasad *Programu pomocy...* do przepisów ww. ustawy.

Wstrzymać kary

Krajowa Rada Izb Rolniczych wystąpiła do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi o wstrzymanie sankcjonowania rolników realizujących pakiet 3. Programu Rolnośrodowiskowego PROW 2007-2013 za pozostawienie tzw. „niewłaściwego fragmentu nieskoszonego”.

Zdaniem samorządu rolniczego, niedopuszczalne jest sankcjonowanie rolników, którzy realizowali zobowiązanie rolnośrodowiskowe zgodnie z planem rolnośrodowiskowym, corocznie otrzymywali pozytywne decyzje ARiMR, w których nie znajdowały się uwagi o nieprawidłowym postępowaniu, nie było zaleceń odnośnie zmiany sposobu koszenia, w związku z czym byli przekonani, że realizują zobowiązanie prawidłowo.

W ocenie KRIR, przyjęcie odpowiedniej interpretacji zapisu rozporządzenia, zgodnej z dotychczasowym rozumieniem jej przez pracowników ARiMR oraz rolników i doradców, pozwoli uniknąć niepotrzebnych procedur odwoławczych do ARiMR, przede wszystkim w trudnym czasie związanym ze skutkami suszy. Pozwoli to uniknąć dodatkowych obciążeń finansowych rolników.

Susza – trzeba wyciągnąć wnioski

W opinii samorządu rolniczego, Rząd RP powinien wyciągnąć odpowiednie wnioski z bolesnej nauczki, jaką była tegoroczna sytuacja związana z wystąpieniem suszy w Polsce oraz problemy w szacowaniu strat. Zdaniem KRIR, przede wszystkim należy stworzyć nowoczesny i innowacyjny system monitoringu suszy w Polsce. Środki

w nowym okresie finansowym powinny znaleźć się. Tegoroczna klęska dowiodła, że punktów pomiarów jest za mało, przez co dane nie są miarodajne. Ponadto raporty wartości klimatycznego bilansu wodnego dla wszystkich gmin Polski były ogłaszane ze zbyt dużym opóźnieniem, dotyczy to również wartości poszczególnych upraw.

Informacje przekazane komisjom na temat szacowania strat, w przypadku gospodarstw zarówno z produkcją roślinną, jak i zwierzęcą, nie do końca były jasne, przez co nie można było udokumentować 30% start w gospodarstwie. Dopiero później członkowie komisji dowiedzieli się, że należy oszacować koszt zakupu pasz w wyniku ujemnego bilansu paszowego. Niektóre komisje zmieniły system naliczania strat i ponownie obliczały straty u hodowców. Po ponownym naliczeniu hodowcy mogli ubiegać się o pomoc, jednak nie wszyscy mieli tyle szczęścia. Taka sytuacja nie może mieć więc miejsca.

Zdaniem izb rolniczych, przez najbliższe miesiące należy podjąć zintensyfikowane działania, aby stworzyć ramy prawne, które zapewnią normalność w przypadku wystąpienia każdej klęski, nie tylko suszy.

Nowe stawki dopłat do materiału siewnego w 2016 roku

Popierając wniosek Pomorskiej Izby Rolniczej i innych izb rolniczych, Zarząd Krajowej Rady Izb Rolniczych wystąpił do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z wnioskiem o podwyższenie - w związku z trwającymi w całym kraju skutkami klęski suszy - o 50% stawek dopłat do powierzchni upraw obsianych materiałem siewnym kategorii elitarny lub kwalifikowany. Poniżej prezentujemy odpowiedź Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Mechanizm dopłat do 1 ha powierzchni gruntów ornych obsianych lub obsadzonych materiałem siewnym kategorii elitarny lub kwalifikowany został wprowadzony na podstawie przepisów ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o Agencji Rynku Rolnego i organizacji niektórych rynków rolnych (Dz.U. z 2012 r. poz. 633 i 1512 oraz z 2014 r. poz. 1146), która ostatnio została znowelizowana ustawą z dnia 10 lipca 2015 r. o zmianie ustawy o Agencji Rynku Rolnego i organizacji niektórych rynków rolnych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1419).

Powyższą nowelizacją wprowadzono rozwiązanie polegające na corocznym określaniu stawek dopłat, w zależności od wnioskowanej powierzchni i wielkości środków zaplanowanych w ustawie budżetowej na ten cel. Rozporządzenie określające wysokość tych stawek wydawane będzie po zweryfikowaniu złożonych wniosków, do dnia 30 września danego roku.

Zmiana ta pozwoli objąć dopłatami wszystkich wnioskujących o taką pomoc producentów rolnych i uniknąć sytuacji, w której w związku ze wzrostem zainteresowania dopłatami zaplanowane w ustawie budżetowej środki na ten cel będą niewystarczające.

W 2016 r. planuje się wprowadzić stawkę bazową z mnożnikiem wynoszącym 1x dla zbóż, 1,6x dla roślin strączkowych oraz 5x dla ziemniaków .

Dopłaty do powierzchni obsianej materiałem siewnym kategorii elitarny lub kwalifikowany jesienią 2015 r. oraz na wiosnę 2016 r. zostaną udzielone zgodnie z nowymi zasadami, według stawek określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów, które zostanie wydane do 30 września 2016 r. W związku z powyższym, na obecnym etapie nie jest możliwe udzielenie precyzyjnej informacji o wysokości stawek dopłat.

Niezależnie od powyższego, mając na uwadze straty poniesione przez rolników w wyniku tegorocznej suszy, pragnę zapewnić, że Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi będzie poszukiwał możliwości wsparcia rolników w odtwarzaniu potencjału produkcji rolnej.

W sprawie uboju rytualnego

Mając na uwadze dobro polskich rolników, a jednocześnie w pełni szanując i przestrzegając obowiązującego w Rzeczypospolitej Polskiej prawa, samorząd rolniczy w dniu 9 października 2015 r. wniósł do Rzecznika Praw Obywatelskich o wycofanie wniosku z dnia 24 października 2014 r., znak VII.5601.1.2014.AWO.MW, skierowanego do Trybunału Konstytucyjnego o stwierdzenie niezgodności art. 34, ust. 1 i 3 w części zawierającej słowa *„po uprzednim pozbawieniu świadomości”*, w związku z art. 35, ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz.U. z 2013 r. poz. 856) w zakresie, w jakim nie zezwalają na poddawanie zwierząt szczególnym sposobom uboju na wyłączne potrzeby lokalnych wspólnot religijnych i zarazem przewidują odpowiedzialność karną osoby dokonującej uboju rytualnego na wyłączne potrzeby lokalnych wspólnot

religijnych z art. 53, ust. 1, ust. 2 zdanie pierwsze i ust. 5 w związku z art. 31, ust. 3 i art. 25, ust. 1 Konstytucji RP w związku z art. 9, ust. 1 i 2 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r. (Dz.U. z 1993 r. nr 61, poz. 284, z późn. zm.) oraz w związku z art. 10 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej.

Kwestia dopuszczalności tzw. uboju rytualnego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej została już przesądzona przez Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 10 grudnia 2014 r. sygn. akt K 52/13. Z dniem ogłoszenia tego wyroku w Dzienniku Ustaw dopuszczalne stało się poddawanie zwierząt ubojowi w rzeźni (ubojni) według szczególnych metod wymaganych przez obrzędy religijne, na podstawie art. 4, ust. 4 rozporządzenia Rady nr 1099/2009 z dnia 24 września 2009 r. w sprawie ochrony zwierząt podczas ich uśmiercania (Dz.Urz. UE L 303 z 18.11.2009, s. 1). Jednocześnie w uzasadnieniu tego wyroku Trybunał Konstytucyjny podkreślił, że ograniczenia co do ewentualnego przeznaczenia mięsa z tzw. uboju rytualnego należą do rozstrzygnięć władzy ustawodawczej.

Dlatego samorząd rolniczy wniósł o niepodejmowanie niekorzystnych dla polskich rolników działań, które mogą doprowadzić do pogorszenia i tak trudnej sytuacji w rolnictwie, osłabiając także konkurencyjność polskiego rolnictwa wobec rolników z innych państw członkowskich Unii Europejskiej, w których ograniczenia w zakresie tzw. uboju rytualnego i przeznaczenia mięsa pochodzącego z takiego uboju nie są przewidziane. Wniosek Krajowej Rady Izb Rolniczych jest tym bardziej uzasadniony, że na skutek wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 10 grudnia 2014 r. sygn. akt K 52/13 w pełni urzeczywistniona została konstytucyjna zasada wolności religii i jej uzewnętrzniania.

Opracował WOP

Wieści z rad powiatowych PIR

Rada Powiatowa PIR Powiatu Chojnickiego

W Urzędzie Gminy w Chojnicach, 6 października odbyło się posiedzenie Rady Powiatowej Pomorskiej Izby Rolniczej Powiatu Chojnickiego. W trakcie obrad, które prowadził Dariusz Dąbrowski, przewodniczący Rady Powiatowej PIR Powiatu Człuchowskiego, omówiono wyniki kontroli Inspekcji Weterynaryjnej gospodarstw prowadzących produkcję zwierzęcą. Kontrola ta nie wypadła zbyt pomyślnie dla hodowców, ponieważ aż w 99 przypadkach naliczono punkty karne, głównie za nieterminowe zgłaszanie przemieszczeń bydła. Najczęstsze uchybienia to: brak dokumentacji (m.in. rejestru pasz i rozchodu obornika), nieodpowiednie przechowywanie pasz oraz brak materiałów dezynfekujących i środków dezynfekcyjnych. Dyskutowano też na temat skutków suszy oraz na temat stawek dopłat bezpośrednich w 2015 roku.

Rada Powiatowa PIR Powiatu Człuchowskiego

W Urzędzie Gminy w Przechlewie, 7 października obradowała Rada Powiatowa PIR Powiatu Człuchowskiego. W posiedzeniu, oprócz członków rady powiatowej, uczestniczyli również przedstawiciele instytucji działających na rzecz rolnictwa. W trakcie obrad dyskutowano przede wszystkim na temat tegorocznej suszy i powstałych w jej wyniku strat w gospodarstwach rolnych. Ponadto Jerzy Romanowski z ANR przybliżył zebranym zmiany, jakie planowane są w obrocie ziemią, w związku z wejściem w życie od stycznia 2016 roku nowej ustawy w tej sprawie, a Krzysztof Szymański z ARiMR przedstawił wysokość stawek dopłat bezpośrednich, jakie będą obowiązywać za 2015 roku. Natomiast Barbara Stoltmann z PODR w Gdańsku zaprezentowała harmonogram szkoleń, jakie w ostatnim kwartale 2015 roku będzie organizował Ośrodek z myślą o rolnikach.

Zarządzanie ryzykiem w rolnictwie - propozycje samorządu rolniczego

Z inicjatywy samorządu rolniczego, 7 października br. w Sali Kolumnowej Sejmu RP odbyła się konferencja „Zarządzanie ryzykiem w rolnictwie w kontekście tegorocznej suszy. Propozycje rozwiązań na przyszłość". W obradach uczestniczyła też delegacja Pomorskiej Izby Rolniczej na czele z prezesem Zenonem Bistramem.

W trakcie konferencji przedstawiciele klubów PO – Leszek Korzeniowski, PiS – Krzysztof Jurgiel, SLD – Romuald Ajchler i PSL – Mirosław Maliszewski przedstawiali propozycje swojego klubu dla polskiego rolnictwa, ze szczególnym uwzględnieniem tematu konferencji, a uczestnicy mieli możliwość zadawania pytań i przedstawiania problemów, do których odnosili się zaproszeni goście.

Przedstawiciele izb rolniczych krytycznie wypowiadali się na temat szacowania szkód, jakie powstały w rolniczych gospodarstwach w wyniku tegorocznej suszy. Samorząd rolniczy wielokrotnie zwracał się do Rządu RP i ministra rolnictwa o zmianę sposobu monitorowania ilości opadów przez Instytut Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach, w 2015 roku, bowiem - w ocenie izb - obliczenia i informacje, jakie publikuje IUNG, a dotyczące monitoringu suszy nie są precyzyjne. Sposób ich zbierania bywa wadliwy i w związku z tym nie oddaje rzeczywistej sytuacji w rolnictwie.

- Szczególnie dotkliwym w naszej ocenie jest fakt, że ocena strat w rolnictwie, w efekcie wystąpienia klęski suszy prowadzona jest wybiórczo, w odniesieniu do gleb różnych klas i różnych rodzajów upraw. Straty w wyniku tegorocznej suszy poniesione zostały nie tylko w uprawach konsumpcyjnych, ale również w trwałych użytkach zielonych. Wiele pastwisk w wyniku wysokich temperatur i braku opadów zostało zamienionych w ugory. W wielu regionach Polski, w tym również województwie pomorskim rolnicy nie mają czym karmić zwierząt - mówił Zenon Bistram, prezes Pomorskiej Izby Rolniczej.

Dlatego zdaniem izb konieczne jest pilne podjęcie prac rządu w zakresie zmiany sposobu wyliczania klimatycznego bilansu wodnego, który obecnie nie uwzględnia niskiej ilości opadów w okresie jesienno-zimowym i tym samym niskiego poziomu wód gruntowych przed okresem wegetacji, co ma znaczący wpływ na wystąpienie objawów suszy w późniejszym okresie.

Ważne jest poszerzenie sieci punktów pomiaru opadów, ponieważ tegoroczna susza objęła tereny praktycznie całych województw, a ogłoszona została tylko w niektórych gminach. Tegoroczna klęska dowiodła, że punktów pomiarów jest za mało, przez co dane nie są miarodajne. Ponadto, raporty wartości klimatycznego bilansu wodnego dla wszystkich gmin Polski były ogłaszane ze zbyt dużym opóźnieniem. Przede wszystkim należy stworzyć nowoczesny i innowacyjny system monitoringu suszy w Polsce. Środki na ten cel w nowym okresie finansowym powinny się znaleźć.

W ocenie samorządu rolniczego, rząd powinien stworzyć podstawy prawne do rozdzielenia strat 30% przy gospodarstwach mieszanych w produkcji roślinnej i w produkcji zwierzęcej, ponieważ w produkcji zwierzęcej straty w wyniku suszy mierzalne będą dopiero w przyszłości (trudno je na bieżąco oszacować). Komisje w różnych województwach miały różne wytyczne – w niektórych doliczano koszt zakupu pasz, a nawet spadek cen mleka – jest to niedopuszczalne, aby w Polsce na

podstawie jednakowych przepisów – różnie szacowano straty.

Trzeba, jak podkreślał w swoim wystąpieniu Zenon Bistram, koniecznie dostosować polskie prawo dotyczące oceny skutków suszy i innych klęsk żywiołowych do unijnych standardów i tak samo definiować potencjał rolny jak w innych krajach wspólnoty.

Samorząd rolniczy postuluje, aby przez najbliższe miesiące podjąć zintensyfikowane działania, by stworzyć ramy prawne, które zapewnią normalność, w przypadku wystąpienia klęski, nie tylko suszy. (WOP)